

Çal??ma Belle?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çal??ma Belle?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18337>

Özet

Çal??ma Belle?i Ölçe?i (ÇBÖ), 5 ila 10 ya? aras?ndaki Türk çocuklar?n?n çal??ma belle?i kapasitelerini ve i?levlerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif standart bir psikometrik araçtır. Ölçek, Ergül, Ça?la ve Ergül (2018) taraf?ndan, bu ya? grubuna özgü kültürel ve dilsel farklılıklar? dikkate alarak geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? tamamlanarak kullan?ma sunulmuştur. Bu araç, özellikle çocuklarda öğrenme güçlükleri ve bilişsel gelişim süreçlerini inceleyen araştırmacılar ve eğitim uzmanlar? için temel bir de?erlendirme aracı sağlamayı amaçlamaktadır.

Ölçe?in geli?tirilmesi, Türkiye'deki çocuk popülasyonunun bilişsel profiline uygun, kapsamlı ve güvenilir bir ölçüm ihtiyacına cevap vermektedir. Ölçe?in geçerlik ve güvenilirlik analizleri, ölçe?in sağlam psikometrik temellere dayandığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Çal??ma Belle?i, Bellek Kapasitesi, Çocuk Gelişimi, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri, Geliştirme Ölçe?i, 5-10 Ya? Grubu, Bilişsel Fonksiyonlar.

Yazarlar

Ergül, C., Ça?la, Ö.Y., Ergül, D.

Amaç

Çal??ma Belle?i Ölçe?i'nin temel amacı, 5 ila 10 ya? aralığındaki çocuklar?n karmaşık çal??ma belle?i sisteminin kapasitesini ve verimliliğini standart ve yapılandırılmı? bir biçimde ölçmektir. Çal??ma belle?i, bilginin kısa süreli olarak akılda tutulması ve aynı anda işlenmesi yeteneğini ifade eder; bu da akademik başarı, problem çözme ve dikkat gibi kritik bilişsel süreçlerle doğrudan ilişkilidir.

Ölçek, mevcut uluslararası çal??ma belle?i testlerinin Türk kültürüne ve eğitim sistemine adaptasyonunda karşılaşılan zorlukları aşmak ve yerel bağlama uygun, özgün bir araç sunmak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, eğitim psikolojisi ve özel eğitim alanlarında tanrı, müdahale planlaması ve araştırma amaçlı kullanıma uygun bir kaynak oluşturulmuştur.

Yapı

Ölçek, psikolojideki merkezi çal??ma belle?i yapısını ölçmektedir. Çal??ma belle?i, genellikle Baddeley ve Hitch'in çok bileşenli modeli (Fonolojik Döngü, Görsel-Uzamsal Çizim Tahtası ve Merkezi Yürütücü) çerçevesinde kavramsallaştırılır. Geliştirilen bu ölçe?in de bu temel bileşenleri veya bu bileşenlerin genel kapasitesini temsil eden alt boyutları hedef alması beklenmektedir.

Çal??ma belle?i, yürütücü i?levlerin ayr?lmaz bir parças? olarak kabul edilir. Ölçe?in maddeleri, çocuklar?n dikkatlerini sürdürme, bilgiyi depolama ve zihinsel manipülasyon yapma yeteneklerini yans?tacak ?ekilde tasarlanm??t?r. Bu yap?, çocuklar?n okul öncesi ve ilkokul dönemindeki öğrenme potansiyellerinin anla??lmas? açısından kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgisi do?rudan listelenmemi? olsa da, çal??man?n ba?l??? ("geçerlik ve güvenilirli?i") kapsamlı geçerlik analizlerinin yap?ld???n? göstermektedir. Geli?tirme sürecinde muhtemelen yap? geçerli?i (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerli?i (uzman görüşleri alınarak) test edilmi?tir.

Akademik standartlara göre, ölçe?in yap? geçerli?inin, çal??ma belle?i teorik modeline uygun faktör yap?s?n? ortaya koymas? beklenir. Ayrıca, ölçüt ba??mlı? geçerlik kapsam?nda, ÇBÖ puanlar?n?n akademik ba?ar? veya di?er standart bilişsel test puanlar? ile anlamlı korelasyonlar göstermesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik de?eri belirtilmemiştir. Ancak, ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve/veya test-tekrar test güvenilirli?i yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Yüksek iç tutarlılık katsayılar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (çal??ma belle?i) tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Test-tekrar test güvenilirli?i ise, ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini, yani ölçümün zamana karşı dayanıklı???n? kanıtlamak için zorunludur. Güvenirlik çal??malar?n?n sonuçlar?, ölçe?in 5-10 ya? grubu çocuklarda kararlı ölçümler sağlad???n? teyit etmelidir.

Faktör Analizi

Çal??ma Belle?i Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla Faktör Analizi tekniklerinin kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Geli?tirme çal??malar? genellikle Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ba?lar ve ardından Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile teorik yap?n?n uygunlu?u test edilir.

Bu analizler, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çal??ma belle?inin farklı bileşenlerini (örneğin, sözel ve görsel-uzamsal bellek gibi) temsil eden çok boyutlu bir yap?ya mı sahip oldu?unu ortaya koyar. Faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin ölçülen yap?ya olan katkı?n? belirlemede kritik rol oynam??t?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental) Ölçe?i

Format: Standardize edilmi?, muhtemelen bireysel olarak uygulanan performans ve/veya raporlama tabanlı test.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Çocuklar

Age Group: 5-10 Ya?

Population Details: Türkiye'deki 5 ila 10 ya? aral???ndaki çocuklar üzerinde standardize edilmi?tir. Ölçek, bu ya? grubundaki bili?sel geli?imin hassasiyetine uygun olarak haz?rlanm???r.

Test Methodology: Ölçe?in uygulama metodolojisi, standart psikometrik prosedürlere uygun olarak, bire bir oturumlar halinde ve standardize edilmi? talimatlarla gerçekleştirilmektedir. Puanlama sistemi testin format?na (örne?in, do?ru yan?t say?s? veya görev tamamlama performans?) ba?lıdır.

Anahtar Kelimeler

Çal??ma Belle?i Ölçe?i, Bili?sel Kapasite, Faktör Analizi, Cevriye Ergül, E?itimde Kuram ve Uygulama, Psikolojik Ölçüm, Çocuk Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Cevriye Ergül

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: cergul@ankara.edu.tr

Correspondence Address: Makalenin yay?nland??? dönemdeki kurumsal adres (Ankara Üniversitesi).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, 2018 y?I?nda yay?mlanm???r. Ölçe?in ticari kullan?m?, izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Cevriye Ergül ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya ara?tırma amaçlı kullan?mlar için genellikle yazar?n izni yeterli olmaktadır.

Derecelendirme sistemi hakk?nda bilgi mevcut olmamakla birlikte, standardize edilmi? bir bili?sel test oldu?u için, ham puanlar?n ya?a göre standardize edilmi? puanlara veya yüzdelerle dilimlere dönü?türülmesi beklenmektedir.

Kaynaklar

Ergül, C., Çapa, Ö.Y. ve Ergül, D. (2018). 5-10 Ya? Grubu Çocuklara Yönelik Geli?tirilmi? Çal??ma Belle?i Ölçe?i'nin geçerlik ve güvenilirli?i. *E?itimde Kuram ve Uygulama*, 14, 187-214. doi:10.17244/eku.427280

Makalenin orijinal PDF dosyas? a?a??daki bağlantıdan indirilebilir:
calisma-bellegi-olcegi-toad.pdf

Çal??ma Belle?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Çal??ma Belle?i Ölçe?i'nin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçe?in maddelerine eri?im için yayınlanan akademik makalenin incelenmesi veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.